

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Кафедра терапії і клінічної діагностики

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан факультету ветеринарної
медичини
Микола ЦВІЛІХОВСЬКИЙ
Протокол № 11 від 01 червня 2023 р.

«СХВАЛЕНО»
на засіданні кафедри терапії і
клінічної діагностики
Протокол №11 від «23» травня 2023 р.

 Наталія ГРУШАНСЬКА

«РОЗГЛЯНУТО»
Гарант програми
д.вет.н., зав. каф. терапії і клінічної
діагностики

 Наталія ГРУШАНСЬКА

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ
з дисципліни
«КЛІНІЧНА ДІАГНОСТИКА ХВОРОБ ТВАРИН»
для студентів ОС «Магістр»

Спеціальність:	211 – Ветеринарна медицина
Освітня програма:	«Ветеринарна медицина»
Факультет:	Ветеринарної медицини
Термін навчання:	денна форма, основний та скорочений курс, ВСГЕ, курсанти
Розробники:	Цвіліховський М.І. д.б.н., професор кафедри терапії і клінічної діагностики, Якимчук О.М. , к. б. н., доцент кафедри терапії і клінічної діагностики, Немова Т.В. , к. вет. н., доцент кафедри терапії і клінічної діагностики, Палюх Т.А. , к. вет. н., доцент кафедри терапії і клінічної діагностики, Землянський А.О. , к.вет.н., доцент кафедри терапії і клінічної діагностики Маринюк М.О. , к. вет. н., ст.викладач кафедри терапії і клінічної діагностики,

ВСТУП

Клінічна діагностика хвороб тварин є першою клінічною дисципліною, при вивченні якої здобувачі вищої освіти, застосовуючи основні, інструментальні та лабораторні методи дослідження, опановують техніку й послідовність дослідження окремих органів і систем організму тварин, виявляють та аналізують виявлені симптоми та обґрунтовують логічну послідовність розпізнавання хвороб тварин, формують своє клінічне лікарське мислення та готуються до лікарської практики.

Мета і завдання практики

Закріплення знань, що отримані у процесі теоретичного навчання та здобуття навиків клінічного дослідження тварин.

Основними завданнями практики з дисципліни «Клінічна діагностика хвороб тварин» є:

- відпрацювати практичні клінічні уміння здобувачів вищої освіти клінічного дослідження тварин;
- відпрацювати практичні уміння здобувачів вищої освіти застосовувати методи візуальної діагностики;
- відпрацювати практичні уміння здобувачів вищої освіти роботи в лабораторії;
- ознайомити студентів із симптомами та синдромами різних хвороб тварин, особливо внутрішніх незаразних.
- закріпити протоколи дослідження різних систем;
- навчити аналізувати та надавати клініко-діагностичну оцінку стану за результатами клінічних лабораторних досліджень біологічних рідин;
- навчити оформляти ветеринарну документацію (реєстрація, збір анамнезу, результати досліджень).

1. Бази практики

Навчальна практика буде проводитись:

- ✓ у навчально-дослідних господарствах Національного університету біоресурсів і природокористування України («Великоснітинське» ім. О.В.Музиченка, «Агрономічна дослідна станція») – 15 год.;
- ✓ в навчально-науковій лабораторії ветеринарної гематології кафедри терапії і клінічної діагностики - 10 год.
- ✓ *За неможливості виїзду у навчально-дослідне господарство, практика відбудуватиметься на базі ветеринарних клінік м.Києва.*

2. Організація проведення практики

Студенти під керівництвом викладачів проводять клінічні дослідження хворих тварин з метою виявлення симптомів, синдромів хвороб. Одночасно вони набувають навички поводження з тваринами та методами їх фіксації.

У кожній групі студентів практикою керують два викладачі. Це є необхідною умовою виконання завдань практики і техніки безпеки роботи з сільськогосподарськими тваринами.

Основною формою організації роботи студентів на практиці є бригадна. Бригади складаються з 4 - 5 чоловік. Бригадирами призначаються найбільш підготовлені студенти. Вони допомагають викладачам у керівництві і проведенні практики.

Бригадир отримує консультацію викладача, а потім сам консультує членів своєї бригади. Перед початком практики викладачі проводять інструктаж з техніки безпеки роботи з тваринами та змісту практики, дають завдання кожній бригаді.

В організації та проведенні практики беруть участь ветеринарні спеціалісти господарств і співробітники лабораторій.

4. Зміст практики

Зміст практики полягає у здобутті навиків студентами щодо поводження з тваринами та методів їх фіксації, що є необхідною умовою для проведення діагностичних досліджень та лікувально-профілактичних заходів.

4.1 Індивідуальні заняття.

Кожний студент працюючи у підгрупах повинен

- навчитися правильно підходити до тварин, а при необхідності застосувати методи їх фіксації для безпечної роботи;
- засвоїти протокол клінічного дослідження тварин;
- відпрацювати загальні методи дослідження тварини - огляд, пальпацію, перкусію, аускульту та термометрію;
- відпрацювати методи візуальної діагностики;
- провести загальне дослідження і дослідження окремих систем та органів тварин;
- освоїти методики взяття проб крові і сечі;
- освоїти методики дослідження фізико-хімічних і морфологічних властивостей біологічних рідин (крові, сечі) у клінічно здорових і хворих тварин;
- аналізувати і інтерпретувати отримані результати досліджень;
- розвивати клінічне мислення, творчий підхід при вирішенні практичних питань з діагностики хвороб тварин;
- комунікувати з колегами та допоміжним персоналом з професійних питань, як у письмовій, так і усній формі;
- правильно оформляти результати досліджень.

4.2 Методичні рекомендації.

Кожний студент отримує щоденник з проходження навчальної практики з дисципліни «Клінічна діагностика хвороб тварин», в якому відмічає результати власних досліджень тварини.

4.3 Матеріально-технічне забезпечення

Для проходження навчальної практики з дисципліни «Клінічна діагностика хвороб тварин» студенти забезпечуються: термометрами, плесиметрами і перкусійними молоточками, стетофонендоскопами, зондами для різних видів тварин, засобами для фіксації і приборкання тварин, засобами для лабораторної діагностики біологічних матеріалів, засобами особистої гігієни і медичною аптечкою.

4.4 Навчально-методичне забезпечення

Студенти забезпечуються необхідними методичними посібникам

- Мікроскопічні дослідження осадів сечі сільськогосподарських тварин. Метод. вказівки до практичних занять для студентів ФВМ./ М.І.Цвіліховський В.А.Грищенко., І.Г.Погурський., В.О.Бондар., Т.І.Левищенко . К., Вид. центр НАУ. 2000. 37 с
- Діагностика пороків серця.Методичні вказівки до проведення занять для студентів спеціальності “Ветеринарна медицина” освітньо-кваліфікаційних рівнів спеціаліст магістр (8.130501) ./М.І.Цвіліховський ., Т.І. Левищенко, І.Г. Погурський, В.О.Бондар, О.М.Якимчук. К., НАУ. 2004. 36с.
- Ендоскопія шлунково-кишкового тракту у собак і котів. Методичні вказівки до проведення занять для студентів спеціальності “Ветеринарна медицина” освітньо-кваліфікаційних рівнів спеціаліст магістр (8.130501) ./М.І.Цвіліховський., Т.І. Левищенко, О.М.Якимчук, І.Г.Погурський, В.О.Бондар. К., НАУ.2005. 20с.
- Показники крові тварин при патології. Методичні вказівки до проведення занять для студентів спеціальності “ Ветеринарна медицина” освітньо-кваліфікаційних рівнів спеціаліст магістр (8.130501) ./ М.І.Цвіліховський ., О.М.Якимчук, Т.І. Левищенко, І.Г. Погурський, В.О.Бондар. К., НАУ.2006. 31с.
- Лабораторне дослідження сечі. Методичні вказівки до проведення практичних занять / М.І.Цвіліховський, Т.І. Левищенко, О.М. Якимчук, В.О. Бондар та ін. К., НУБіП України. 2014. 45 с.
- Здорове і хворе серце тварин. Методичні вказівки для підготовки лікаря ветеринарної медицини ОКР «Магістр» / Цвіліховський М.І., Береза В.І., Палюх Т.А., Немова Т.В. та інші. К., «Компринт». 2014. 37 с.
- Як уникнути помилок при дослідженні та побудові діагнозу хвороб системи дихання в тварин? Методичні вказівки для підготовки лікаря ветеринарної медицини ОКР «Магістр». / Береза В.І., Палюх Т.А., Немова Т.В. та інші. К., «Компринт». 2014. 33 с.
- Ультразвукова діагностика хвороб нирок у дрібних домашніх тварин. Методичні вказівки для підготовки фахівців ОКР «Магістр». / Бондар В.О., Якимчук О.М., Немова Т.В., Павелиця О.О. та ін. К., «Компринт». 2014. 49 с.
- Бондар В.О., Якимчук О.М., Маринюк М.О., Обруч М.М. Сучасні методи діагностики у ветеринарній медицині дрібних домашніх тварин:

- (МАГНІТНО-РЕЗОНАНСНА ТОМОГРАФІЯ). Частина 2: Методичні вказівки для підготовки фахівців ОС «Магістр» за спеціальністю 211 – Ветеринарна медицина. К., «ЦП»КОМПРИНТ», 2017. 35 с.
- Цвіліховський М.І., Якимчук О.М., Маринюк М.О., Костюк О.С., Якимчук І.М. Сучасні методи дослідження серця. К., «ЦП «КОМПРИНТ», 2020. 24 с.
 - Цвіліховський М.І., Якимчук О.М., Маринюк М.О., Якимчук І.М. Діагностика хвороб серцево-судинної системи. К., «ЦП «КОМПРИНТ», 2020. 26 с.
 - Цвіліховський М.І., Якимчук О.М., Маринюк М.О., Костюк О.С., Якимчук І.М. Сучасна електрокардіографія тварин. К., «ЦП «КОМПРИНТ», 2020. 22 с.
 - Цвіліховський М.І., Якимчук О.М., Маринюк М.О., Якимчук І.М. Діагностика хвороб дихальної системи тварин. К., «ЦП «КОМПРИНТ», 2020. 24 с.

5. Форми і методи контролю

В кінці кожного дня практики студенти подають викладачу результати власних досліджень і їх аналіз. В кінці навчальної практики вони представляють заповнений щоденник та проводять його захист

6. Вимоги до звіту.

Щоденник з навчальної практики заповнюється згідно вимог, що представлені в ньому, з повним аналізом отриманих результатів і висновками. При складанні заліку необхідно пояснити наведені дані.

7. Підведення підсумків практики.

Після виконання індивідуальних завдань, повного оформлення щоденника з навчальної практики студент отримує залік